

Gyorselemzés a Pest megyei választókerületi határok módosításáról

A mostani módosítás nem befolyásolja a 2022-es választási esélyeket: a választókerületi határok átrajzolása ezúttal minimális volt, érdemben egyik oldalnak sem kedvez. A kormány a látszat miatt fogadott el – egy kevésbé jelentős ügyben – ellenzéki javaslatot, ugyanakkor az egész választási rendszer, és a tágabb értelemben vett kampány környezet, már így is rendkívül egyoldalú: a választói akaratot a Fidesznek erősen kedvező módon torzíja.

- 1) Az országgyűlési képviselők választásáról szóló [2011. évi CCIII törvény](#) (Vjt) szerint ha a választókerületek lakosság száma 20 százalékponttal jobban eltér az országos átlagtól (nagyjából 75 ezer fő), akkor a parlamentnek módosítania kell azt – meghozzá a választási évet megelőző év első napja előtt. Mivel a Pest megyei agglomerációs választókerületek – különösen a Dunakeszi (Pest 5) és a Budaörs–Budakeszi (Pest 2) körzetek – már eleve népesebbek voltak az országos átlagnál, ráadásul ezeknek a népességnövekedése tovább fokozta az egyenlőtlenségeket, ezért mulasztást követett volna el az országgyűlés, ha még idén (2020 december 31-ig) nem orvosolja a problémát. Jelenlegi a Dunakeszi körzet 29, Budaörs–Budakeszi 24 százalékponttal nagyobb az átlagnál, emellett további 5 pest megyei körzet is korrigálásra szorult.
- 2) 2020 nyarán – még Pálffy Ilona korábbi elnök nyugdíjba vonulása előtt – a Nemzeti Választási Iroda kidolgozott egy javaslatot a pest megyei körzetek határainak megváltoztatására. Ezt a javaslatot nyújtotta most be Szabó Tímea (Párbeszéd), és ezt fogadta el a Fidesz.
- 3) A kormánynak alighanem most az európai viták keretében jól jött a látszat, hogy Magyarországon az ellenzék is bevonják a választási rendszer átalakításába, ezért fogadhatták el a Párbeszéd módosítóját. A látszat egyrészt azért csalóka, mert önmagában nincs nagy jelentősége a módosításnak, a változtatások a körzetek lakosságának csak kevesebb, mint tizedét érintik, némely esetben mindössze az 1-2 százalékát.
- 4) Számításaink szerint a javaslat valóban korrektnek – pártpolitikailag semlegesnek – tekinthető, az átkerült települések (elsősorban a csekély számarányuk miatt) nem változtatják meg érdemben a körzetek politikai arculatát, az ellenzéknek sem könnyebb, sem nehezebb dolga nem lett összességében. A Budaörs–Budakeszi (Pest 2) körzet úgy módosult, hogy a korábbi választási eredmények alapján néhány száz kormánypárti szavazattal kevesebbet tartalmaz az új település összetétele, a szentendrei (Pest 3) meg néhány százal többet. A többi választókerületben inkább csak néhány tucatnyi a változás. A [mandátumkalkulátorunk](#) szerint, ha az ellenzék kormányváltást szeretne, akkor a 2-es és 3-as pesti körzetet mindenképpen meg kell nyernie 2022-ben, még nagyobb fölényrel is, mint amennyivel most megváltoztatták azokat. Pálffy Ilona tehát valóban a törvényi keretek betartását, és nem pedig pártos szempontokat, tartott szem előtt.
- 5) A látszat azonban leginkább azért megtévesztő, mert a választási rendszer – és a tágabb értelemben vett kampány környezet – már így is rendkívül egyoldalú: a választói

akaratot a Fidesznek erősen kedvező módon torzítja. Az egész országot tekintve szisztematikus egyenlőtlenség van a választókerületek között, [a kormánypártiak kisebbek, ezáltal a kormánypárti választók szavazata többet ér, hiszen átlagosan kevesebben választanak meg ugyanannyi képviselőt, mint az ellenzékiek](#). Nem véletlen, hogy 2011-ben 106 választókörzetet hoztak létre. Amennyiben 107-et alkottak volna, akkor egy viszonylag ellenzék felé hajló megyében (Pest, Csongrád, Borsod vagy Budapest) kellett volna egy új választókerületet képezni, ha 105-öt, akkor egy kormánypárti megyében (pl.: Tolna, Somogy) lett volna eggyel kevesebb körzet. Ennek megfelelően Pest megyében is lett volna lehetőség egy új agglomerációs választókerület kialakításával orvosolni a problémát, ezzel a politikai egyenlőtlenségek csökkentek volna - ez azonban az ellenzéknek kedvező, a kormánynak kedvezőtlen lépés lett volna.

- 6) Noha 2021 január elsejétől már nem változtathatja meg a Fidesz a választási rendszert, [a versenyfeltételeket egészen az utolsó pillanatig maga számára kedvezően módosíthatja](#). Például a közös listán induló ellenzéki pártok a jelenlegi házszabály szerint még alakíthatnak külön frakciót is, ezt még az utolsó pillanatban, 2022 márciusában is megváltoztathatja a kormány. A korábbi tapasztalatok alapján meglepő önmérsékletnek számítana, ha újabb akadályt nem emelne az ellenzék elé az Orbán-kormány.

2020.12.10